

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/22/2012
Identifikačné číslo spisu:	7110211278
Dátum vydania rozhodnutia:	24.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Anna Marková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7110211278.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Dariny Ličkovej, v právnej žalobcu: Tehelňa STOVA, spol. s r. o., Letecká 35, Spišská Nová Ves, IČO: 31 703 747, zastúpená Marekom Radačovským, advokátom, Žriedlová 3, Košice, proti žalovanému: JUDr. Vladimír Pavlov, Mlynárska 19, Košice - správca konkurznej podstaty úpadcu J.X.C. - INVEST, s. r. o., Hlavná 18, Košice, IČO: 36 595 837, o určení existencie zabezpečenia prihlásených pohľadávok zabezpečovacím právom, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 26Cbi/10/2010, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. decembra 2011, č. k. 3CoKR/9/2011-62, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu zamietla.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Okresný súd Košice I rozsudkom z 18. januára 2011, č. k. 26Cbi/10/2010-28 žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa s návrhom doručeným súdu 30. apríla 2010 domáhal, aby súd určil, že zabezpečovacie právo veriteľa Tehelňa STOVA, spol. s r. o., so sídlom Letecká 35, Spišská Nová ves, IČO: 31 703 747, zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Košice I, oddiel Sro, vložka 5840/V, vzťahujúce sa k pohľadávkam veriteľa Tehelňa STOVA, spol. s r. o., zapísanými v konečnom zozname prihlásených pohľadávok vedených v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 31K/47/2009 pod poradovými číslami 144 až 182 je zistené čo do dôvodu a výšky, ako zabezpečovacie právo v celom rozsahu pre všetky pohľadávky pod poradovými číslami 144 až 182. Zároveň žiadal náhradu trov konania.

Žalobca uviedol, že v období od septembra 2008 do februára 2009 vystavil úpadcovi na základe kúpnej zmluvy zo 4. septembra 2008 faktúry, ktoré úpadca do vyhlásenia konkurzu neuhradil. Zmluvný denný úrok za omeškanie so zaplatením faktúr bol v kúpnej zmluve určený vo výške 0,04%. Dňa 12. februára

2009 došlo k uznaniu záväzkov úpadcom, v tom čase ešte dlžníkom vo forme notárskej zápisnice, ktoré vznikli neuhradením faktúr, čím vznikol veriteľovi Tehelňa STOVA, spol. s r. o. v zmysle ust. § 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku exekučný titul. Dňa 1. apríla 2009 podal veriteľ Tehelňa STOVA, spol. s r. o. návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky 57 149,94 eur a príslušenstva tejto pohľadávky a zriadenie exekučného záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve úpadcu, ktoré sú evidované v evidencii katastra nehnuteľností na LV č. XXXX k. ú. Spišská Nová Ves a na LV č. XXXX, k. ú. Spišská Nová Ves. V súvislosti s týmto úkonom vznikli veriteľovi Tehelňa STOVA, spol. s r. o. náklady a to za overenie exekučného titulu 894,14 eur súdny poplatok za vydanie poverenia 16,50 eur, trovy právneho zastúpenia v exekučnom konaní 553,31 eur, ktoré si veriteľ prihlásil do konkurzu prihláškou č. 42. Všetky uvedené pohľadávky aj s príslušenstvom boli zabezpečené exekučným záložným právom na základe Exekučného príkazu z 2. júna 2009, vydaný exekútorom Mgr. Erikom Feketem, č. k. Ex 25/09. Vzhľadom na skutočnosť, že úpadca J.X.C. - INVEST, s. r. o. do vyhlásenia konkurzu faktúry neuhradil a veriteľ nebol uspokojený ani v exekučnom konaní, veriteľ si po vyhlásení konkurzu na úpadcu J.X.C. - INVEST, s. r. o., prihlásil tieto pohľadávky do konkurzu. Správca majetku úpadcu J.X.C. - INVEST, s. r. o. JUDr. Vladimír Pavlov, so sídlom Mlynárska 19, 040 01 Košice dňa 31. marca 2010 poprel uplatnené zabezpečovacie právo vyššie uvedených pohľadávok s príslušenstvom v celom rozsahu. Ako dôvod popretia v konečnom zozname pohľadávok ako aj vo výpise z konečného zoznamu pohľadávok, správca uviedol: „Uplatnené exekučné zabezpečovacie právo nie je v zmysle ust. § 8 a nasl. Zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“) zabezpečovacím právom, a preto nie je možné prihlásenú pohľadávku veriteľa v celom rozsahu považovať za zabezpečenú“. Žalobca mal za to, že žalovaný práve na základe ust. § 8 ZKR bol povinný uznať pohľadávky s prísl. aj spolu so zabezpečovacím právom.

Žalovaný prihlásené pohľadávky žalobcu zapísané v konečnom zozname pohľadávok pod poradovými číslami 144 až 182 mal za zistené čo do právneho dôvodu, vymáhateľnosti a výšky, ale za sporné čo do zabezpečenia zabezpečovacím právom s poukazom na ust. § 8 a nasl. ZKR, nakoľko exekučné záložné právo nie je podľa jeho názoru pre účely zákona o konkurze a reštrukturalizácii zabezpečovacím právom. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 48 ZKR, podľa ktorého sa už začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania vyhlásením konkurzu zastavujú. Zastavenie exekučného konania zo zákona má preto bezprostredné právne dôsledky aj na v exekučnom konaní zriadené exekučné záložné právo, ktoré stráca po zastavení exekučného konania svoje zákonné opodstatnenie a v ďalšom sa nevykonáva. Na základe uvedeného navrhol žalobu zamietnuť v celom rozsahu.

Súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 8 ZKR dospel k záveru, že exekučné záložné právo nie je pre účely ZKR zabezpečovacím právom, pretože podľa ust. § 48 ZKR sa začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania vyhlásením konkurzu zastavujú. Zastavenie exekučného konania zo zákona má teda bezprostredné právne dôsledky aj na v exekučnom konaní zriadené exekučné záložné právo, ktoré stráca po zastavení exekučného konania svoje zákonné opodstatnenie a v ďalšom sa nevykonáva. Keďže začatím konkurzného konania došlo k zastaveniu exekučného konania, na základe ktorého bolo zriadené exekučné záložné právo v prospech žalobcu. So zastavením exekučného konania zároveň došlo aj k zániku exekučného záložného práva. V čase podania prihlášok žalobcu do konkurzu pohľadávky žalobcu už teda nemohli byť zabezpečené týmto exekučným záložným právom. Na tomto základe súd prvého stupňa žalobu zamietol ako nedôvodnú.

Na základe žalobcom podaného odvolania Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 30. decembra 2011, č. k. 3CoKR/9/2011-62 Bratislava rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania a zároveň vyslovil, že dovolanie proti tomuto rozsudku pripúšťa.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožnil so zisteným skutkovým stavom a odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdom prvého stupňa podľa § 219 ods. 2 O. s. p. Dôvody uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o zistenie skutkového stavu veci ako aj právne posúdenie, považoval odvolací súd za správne a presvedčivé. Poukázal na ust. § 48 ZKR, podľa ktorého na majetok podliehajúci konkurzu nemožno počas konkurzu začať konania o výkon rozhodnutia alebo

exekučné konania. Už začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania sa vyhlásením konkurzu zastavujú.

Zastavením exekučného konania súčasne dochádza aj k zániku exekučného záložného práva. Uvedenú skutočnosť potvrdzuje aj ust. § 167 ods. 3 zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok), podľa ktorého exekútor poverený vykonaním exekúcie je povinný do siedmych dní od zastavenia exekúcie oznámiť príslušnej správe katastra zrušenie exekučného záložného práva.

Zriadenie exekučného záložného práva k nehnuteľnosti je inštitútom exekučného konania, ktorým sa zabezpečuje právny nárok oprávneného a nie je možné ho používať mimo exekučného konania, nakoľko ide výlučne o procesný zabezpečovací inštitút. Vyhlásením konkurzu sa exekučné konanie zastavuje (nie prerušuje) a exekučné záložné právo, ktoré bolo zriadené pre účely exekučného konania sa zo zákona zrušuje a stráca svoj právny základ.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil.

Vzhľadom na skutočnosť, že uvedené rozhodnutie rieši otázku po právnej stránke zásadného významu, a to či aj zastavenie exekúcie priamo zo zákona podľa § 48 zák. č. 7/2005 Z. z., ako dôsledok vyhlásenia konkurzu na majetok záložného dlžníka, má za následok, taktiež priamo zo zákona zánik zapísaného exekučného záložného práva, odvolací súd proti tomuto rozhodnutiu pripustil dovolanie podľa § 238 ods. 3 O. s. p.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že zastúpenému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže tento nebol v konaní úspešný a žalovaný náhradu trov odvolacieho konania nežiadal priznať.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie a navrhol napadnutý rozsudok zmeniť, tak, že sa jeho žalobe v plnom rozsahu vyhovie a zároveň žiadal priznať náhradu trov dovolacieho konania a odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Z odôvodnenia dovolania vyplýva, že žalobca ho podal z dôvodov uvedených v § 240 ods. 2 písm. c) O. s. p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolateľ poukázal na gramatický výklad prvej vety § 8 ZKR, „zabezpečovacím právom sa na účely tohto zákona rozumie záložné právo, zádržné právo, zabezpečovací prevod práva a zabezpečovací prevod pohľadávky vrátane iných práv, ktoré majú podobný obsah a účinky“. Je toho názoru, že v zmysle tohto ustanovenia pod zabezpečovacie právo možno zahrnúť aj exekučné záložné právo, nakoľko po prvé ide taktiež o záložné právo a po druhé má podobný obsah a účinky ako vyššie uvedené práva. Taktiež nie je uvedené v uvedenom ustanovení, že ide o záložné právo upravené v občianskom zákonníku, a teda výlučne zmluvné záložné právo. Preto je podľa jeho názoru potrebné za zabezpečovacie právo v tomto prípade považovať aj exekučné záložné právo.

V zmysle druhej vety § 8 ZKR, „pohľadávka zabezpečená zabezpečovacím právom sa na účely tohto zákona považuje do výšky jej zabezpečenia za zabezpečenú pohľadávku“. Vyššie uvedené pohľadávky sú zabezpečené exekučným záložným právom, ktoré je možné v zmysle prvej vety § 8 zákona o konkurze a reštrukturalizácii považovať za zabezpečovacie právo. Z výkladu druhej vety vyplýva, že takto zabezpečená pohľadávka exekučným záložným právom sa na účely tohto zákona a teda aj pre účely tohto konkrétneho konkurzného konania považuje do výšky jej zabezpečenia za zabezpečenú, bez ohľadu na účinky vyhlásenia konkurzu.

Poukázal na ustanovenie § 50 ods. 2 ZKR, „zabezpečovacie právo vzťahujúce sa na majetok podliehajúci konkurzu patriaci úpadcovi sa vzťahuje na majetok, ktorý podliehal konkurzu v čase vyhlásenia konkurzu alebo v čase vzniku záložného práva, ak ide o záložné právo vzťahujúce sa na budúci majetok“.

Okrem vyššie uvedeného poukázal dovolateľ aj na skutočnosť, že zabezpečovacie právo, ktorým je v tomto prípade exekučné záložné právo existovalo v čase vyhlásenia konkurzu, resp. v čase vyhlásenia konkurzu bolo exekučné konanie iba prerušené a nie zastavené, a teda exekučné záložné právo stále plnilo svoju funkciu. A teda Okresný súd Košice I podľa jeho názoru nesprávne aplikoval ustanovenie § 48 ZKR na predmetný skutkový stav, keď uviedol, že nie je možné exekučné záložné právo, ktoré zabezpečovalo pohľadávku žalobcu, považovať za zabezpečovacie právo v zmysle § 8 ZKR.

Veritelia, ktorí majú pohľadávky zabezpečené zabezpečovacím právom (záložné právo, zádržné právo, zabezpečovací prevod práva, zabezpečovací prevod pohľadávky, iné práva, ktoré majú podobný obsah a účinky) sú považovaní za zabezpečených veriteľov. Veritelia týchto pohľadávok majú právo, aby ich pohľadávka bola uspokojená z výťažku zo speňaženia toho majetku, ktorým bola pohľadávka zabezpečená. V prípade súbehu zabezpečených veriteľov ZKR ustanovuje, že veritelia sa uspokojujú podľa poradia rozhodujúceho na jeho uspokojenie. A teda nerozdeľuje sa zabezpečenie podľa druhu záložného práva, resp. nie je uvedené, že na exekučné záložné právo nie je možné hľadiť ako zabezpečovacie právo. Z výťažku získaného speňažením majetku sa uspokojuje najskôr veriteľ, ktorému vzniklo zabezpečovacie právo ako prvému. Uvádza, že ako ZKR tak aj rôzne výklady používajú všeobecný pojem zabezpečovacie právo, ktoré je v zmysle ZKR vymedzeným pojmom ako sme už vyššie uviedli. Ak po uspokojení pohľadávky tohto veriteľa sa nevyčerpá celý výťažok, zo zvyšku výťažku sa uspokojuje veriteľ, ktorému vzniklo zabezpečovacie právo v poradí ako druhému atď. Zabezpečovacie právo musí byť uplatnené v prihláške ustanoveným spôsobom, inak zanikne.

S poukazom na vyššie uvedené uviedol, že podľa ustanovenia § 50 ods. 4 ZKR, „zabezpečovacie právo vzťahujúce sa na majetok podliehajúci konkurzu nemožno počas konkurzu vykonať inak ako podľa tohto zákona“. A teda a contrario ho možno „vykonať“ iba podľa ZKR a teda nie podľa iných zákonov ako je napríklad občiansky zákonník, resp. exekučný poriadok. Z toho možno taktiež vyvodit' výnimku pre exekučné záložné právo ako zabezpečovacie právo, ktoré má význam iba pre zaradenie do skupiny zabezpečených veriteľov a poradie zabezpečenej pohľadávky, ale nemožno ho vykonať v zmysle exekučného poriadku. Taktiež nemožno počas konkurzu vykonať záložné právo, ktoré vzniklo na základe zmluvy o zriadení záložného práva podľa občianskeho zákonníka, ale iba podľa ZKR. Taktiež ako pri exekučnom záložnom práve je zmluvné záložné právo iba toho významu, že určuje skupinu veriteľov a poradie pri uspokojovaní pohľadávky zo speňaženého majetku, ktorý bol zabezpečený zabezpečovacím právom, ktorým môže byť podľa nášho názoru rovnako zmluvné ako aj exekučné záložné právo.

Podľa ustanovenia § 48 ZKR, „Na majetok podliehajúci konkurzu nemožno počas konkurzu začať konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie; už začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania sa vyhlásením konkurzu zastavujú. Ak v konaní o výkon rozhodnutia alebo v exekučnom konaní už došlo k speňaženiu majetku podliehajúceho konkurzu, avšak výťažok ešte nebol vyplatený oprávnenému, výťažok sa stáva súčasťou príslušnej podstaty a trovy konania sú pohľadávkou proti príslušnej podstate; ak je oprávneným veriteľ zabezpečenej pohľadávky, výťažok sa vypláti veriteľovi zabezpečenej pohľadávky do výšky jeho zabezpečenej pohľadávky, ako keby konkurz nebol vyhlásený“.

Dovolateľ je preto toho názoru, že v zmysle citovaného zákonného ustanovenia zabezpečovacie právo nezaniklo, ba naopak, zákonodarca zvýhodnil zabezpečeného veriteľa ako keby konkurz nebol vyhlásený. Súd sme v konaní upozornili aj na slovné spojenie „ako keby konkurz nebol vyhlásený“. Toto slovné spojenie zakladá výnimku pre zánik právnych účinkov v dôsledku vyhlásenia konkurzu, ktoré by inak zanikli. Sme toho názoru, že vôľou zákonodarcu v § 8 ZKR nebolo obmedzenie zabezpečovacieho práva, ale naopak zachovanie zvýhodneného postavenia zabezpečených veriteľov, vrátane veriteľov, ktorých pohľadávky boli zabezpečené exekučným záložným právom, s dovetkom „ako keby konkurz nebol vyhlásený“.

Dovolateľ poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu zo dňa 22. júla 2008, sp. zn. 1 Sžo 26/2008, v ktorom Najvyšší súd vyslovil právny názor v súvislosti s právnym postavením oprávnených zo

záložného práva, že ak sa pre vymáhanú pohľadávku zriadilo zmluvné záložné právo skôr, poradie exekučného záložného práva sa spravuje poradím tohto zmluvného záložného práva. A teda vôľou zákonodarcu bolo ustanoviť rovnaké právne postavenie oprávnených zo záložného práva bez ohľadu na to, či ide o zmluvné záložné právo alebo daňové, alebo exekučné záložné právo.

Dovolateľ poukázal aj na rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 12. januára 2011, č. k. 30Cbi/8/2010-30, ktorého predmetom bolo určenie popretej pohľadávky, pričom podstatou bolo, či je, alebo nie je, zistené zabezpečovacie právo zriadené súdnym exekútorom, pre prihlásené pohľadávky. V uvedenom konaní proti totožnému žalovanému bol žalobca úspešný, pričom súd mal za preukázané, že práve totožné argumenty, ktorými podložil žalobu, ktorá bola zamietnutá, ohľadne 2 vety § 48 ZKR, preukázal, že zabezpečovacie právo veriteľa zriadené exekútorom nezaniklo. Krajský súd v Košiciach tento rozsudok potvrdil svojím rozsudkom zo dňa 19. októbra 2011, č. k. 2CoKR/13/2011-69.

Dovolateľ taktiež poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 4. októbra 2007, sp. zn. 34Cbi/1/2007, ktorý vyslovil záver, že exekučné záložné právo plní rovnakú funkciu ako zmluvné záložné právo, ktoré vzniklo na základe zmluvy podľa § 151a a nasl. OZ. Zabezpečuje pohľadávku oprávneného. Exekučné záložné právo sa na rozdiel od zmluvného záložného práva zriadi bez súhlasu povinného. Návrh na zriadenie môže podať oprávnený, ktorý má exekučný titul na plnenie peňažnej pohľadávky alebo nepeňažnej pohľadávky, ktorá je oceníteľná a ktorá by mu patrila v prípade porušenia záväzku povinným. Na zriadenie exekučného záložného práva sa teda nevyžaduje, aby exekučný titul obsahoval výrok, ktorým sa povinnému ukladá zriadiť exekučné záložné právo. Exekučné záložné právo sa zriaďuje zexekvovaním nehnuteľností spočívajúcim v zápise záložného práva do katastra nehnuteľností.

Na prvom mieste je teda dôležité vnímať funkciu záložného práva, ktorou je zabezpečenie pohľadávky veriteľa v poradí vzniku záložného práva. Až na druhom mieste je možné baviť sa o účinkoch začatia konkurzného konania a následne účinkoch vyhlásenia konkurzu na exekučné konanie.

V prípade popretia exekučného záložného práva žalobcu žalovaným dochádza z dôvodu nejasnej právnej úpravy v ZKR k zásahu do vlastníckeho práva, ktoré je chránené Ústavou Slovenskej republiky (článok 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článok 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky).

Dovolateľ je toho názoru, že napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov, nakoľko je zvýhodnený veriteľ pohľadávky zabezpečenej zmluvným záložným právom pred veriteľom, ktorý si prihlásil svoju pohľadávku zabezpečenú exekučným záložným právom.

Poukázal na ust. § 2, § 2a ods. 3 a § 9 antidiskriminačného zákona s tým, že je preukázané, že majetkové postavenie zabezpečeného veriteľa, ktorého pohľadávka je podľa napádaného rozhodnutia súdu zabezpečená exekučným záložným právom je znevýhodnené v porovnaní s veriteľom, ktorého pohľadávka je zabezpečená zmluvným záložným právom, a to nie len napádaným rozsudkom, ale podľa jeho názoru už aj navonok neutrálnym ustanovením § 8 ZKR upravujúcim zabezpečovacie právo.

Dovolateľ taktiež vyslovil názor, že ani jeden zo súdov vôbec nepreskúmal jeho námietky a pri rozhodovaní sa s ich obsahom nezaoberal. Vzhľadom na právnu silu týchto rozhodnutí sa podľa jeho názoru vysporiadať s týmito rozhodnutiami súdy mali. Ako vyplýva z odôvodnenia obidvoch „sporných“ rozsudkov prvostupňového ako aj odvolacieho súdu, tieto len stroho skonštatovali, čo je uvedené v zákone bez akéhokoľvek výkladu a nekonfrontoval svoje rozhodnutie v súvislosti so žalobcom uvedenými argumentmi.

Žalovaný považuje podané dovolanie za neopodstatnené a napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za

vecne správne. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obo 125/2007 zo dňa 18. októbra 2008 a uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 39/2006 a 3 Obo 75/2008 a navrhol podané dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania a že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je opodstatnené.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podľa ust. § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak je konanie súdu, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie vydané, postihnuté niektorou z vád uvedených v predmetnom ustanovení. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p.

O prípady odôvodňujúce prípustnosť podania dovolania, ktoré sú uvedené v ust. § 237 O. s. p., v prejednávanej veci nejde z toho dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi. Súd oboch stupňov rozhodovali vo veci, ktorá patrí do právomoci súdov, účastníci konania mali spôsobilosť byť účastníkmi tohto konania, v totožnej veci sa právoplatne nerozhodlo a ani v tej istej veci sa prv nezačalo iné konanie, účastníkom konania sa postupom súdu neodňala možnosť konať pred súdom a vec nerozhodoval vylúčený sudca. V prejednávanej veci sa tak neznamenalo uplatniť procesné práva účastníkom konania, ktoré sú priznané právnym poriadkom na zabezpečenie ich práv a oprávnených záujmov.

Ďalej prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenený podľa ods. 1, resp. v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, vysloveného v tejto veci podľa odseku 2 a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu podľa odseku 3.

V posudzovanom prípade odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, vyslovil prípustnosť dovolania, z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, z ktorého dôvodu je dovolanie prípustné.

Pokiaľ ide o hmotnoprávne vady namietnuté v dovolaní podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., dovolací súd uvádza, že nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), okrem iného aj vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo súd aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Podľa ust. § 151a Občianskeho zákonníka záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len „záloh“), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

Podľa ust. § 151b Občianskeho zákonníka záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, alebo zákonom. Zmluva o zriadení záložného práva na hnutelnú vec sa nemusí uzatvoriť v písomnej forme, ak záložné právo vzniká odovzdaním veci podľa tohto zákona. V zmluve o zriadení záložného práva sa určí pohľadávka, ktorá sa záložným právom zabezpečuje, a záloh. V zmluve o zriadení záložného práva sa určí najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky. Záloh môže byť v zmluve o zriadení záložného práva určený jednotlivo, čo sa týka množstva a druhu alebo iným spôsobom tak, aby kedykoľvek počas

trvania záložného práva bolo možné záloh určiť.

Podľa ust. § 151c Občianskeho zákonníka záložným právom možno zabezpečiť peňažnú pohľadávku, ako aj nepeňažnú pohľadávku, ktorej hodnota je určitá alebo kedykoľvek počas trvania záložného práva určiteľná. Záložným právom možno zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti alebo ktorej vznik závisí od splnenia podmienky. Záložné právo prechádza pri prevode alebo prechode pohľadávky zabezpečenej záložným právom na nadobúdateľa pohľadávky. To platí aj vtedy, ak ide o inú zmenu v osobe oprávnenej zo zabezpečenej pohľadávky.

Podľa ust. § 151d Občianskeho zákonníka záloh môže byť vec, právo, iná majetková hodnota, byt a nebytový priestor, ktoré sú prevoditeľné, ak zákon neustanovuje inak. 3a) Záloh môže byť aj súbor vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, podnik alebo časť podniku, alebo iná hromadná vec. Záložné právo sa vzťahuje na záloh, jeho súčasti, plody a úžitky a príslušenstvo, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje alebo zákon neustanovuje inak. Na plody a úžitky sa záložné právo vzťahuje až do ich oddelenia od zálohu, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje inak. Záložné právo možno zriadiť na vec, byt a na nebytový priestor vo vlastníctve záložcu, alebo na právo a na inú majetkovú hodnotu, ktoré patria záložcovi. Záložné právo možno zriadiť aj na vec, právo, inú majetkovú hodnotu, byt alebo nebytový priestor, ktorý záložca nadobudne v budúcnosti, a to aj vtedy, ak vec, právo, iná majetková hodnota, byt a nebytový priestor vzniknú v budúcnosti alebo ktorých vznik závisí od splnenia podmienky. Pohľadávku možno zabezpečiť aj záložným právom zriadeným na niekoľko samostatných zálohov. Akákoľvek dohoda zakazujúca zriadiť záložné právo je neúčinná voči tretím osobám.

Podľa ust. § 151 e Občianskeho zákonníka na vznik záložného práva sa vyžaduje jeho registrácia v Notárskom centrálnom registri záložných práv (ďalej len „register záložných práv“) zriadenom podľa osobitného zákona, 3b) ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. Záložné právo k nehnuteľnostiam, bytom a nebytovým priestorom vzniká zápisom v katastri nehnuteľností, ak osobitný zákon 3c) neustanovuje inak. Záložné právo k niektorým veciam, právam alebo k iným majetkovým hodnotám ustanoveným osobitným zákonom vzniká jeho registráciou v osobitnom registri, 3d) ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Záložné právo, ktoré sa zapisuje do katastra nehnuteľností podľa odseku 2, alebo ktoré vzniká registráciou v osobitnom registri podľa odseku 3 (ďalej len „registrácia v osobitnom registri“), nepodlieha registrácii v registri záložných práv podľa tohto zákona. Záložné právo na hnuťelnú vec vzniká jej odovzdaním záložnému veriteľovi alebo tretej osobe do úschovy, ak sa na tom záložca a záložný veriteľ dohodli. Takto vzniknuté záložné právo môže byť kedykoľvek počas trvania záložného práva registrované v registri záložných práv; ak sa zmluva o zriadení záložného práva neuzatvorila v písomnej forme, vyžaduje sa písomné vyhotovenie potvrdenia o obsahu zmluvy podpísané záložcom a záložným veriteľom pred registráciou záložného práva.

Podľa ust. § 8 ZKR zabezpečovacím právom sa na účely tohto zákona rozumie záložné právo, zádržné právo, zabezpečovací prevod práva a zabezpečovací prevod pohľadávky vrátane iných práv, ktoré majú podobný obsah a účinky. Pohľadávka zabezpečená zabezpečovacím právom sa na účely tohto zákona považuje do výšky jej zabezpečenia za zabezpečenú pohľadávku.

Podľa ust. § 48 ZKR na majetok podliehajúci konkurzu nemožno počas konkurzu začať konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie; už začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania sa vyhlásením konkurzu zastavujú. Ak v konaní o výkon rozhodnutia alebo v exekučnom konaní už došlo k speňaženiu majetku podliehajúceho konkurzu, avšak výťažok ešte nebol vyplatený oprávnenému, výťažok sa stáva súčasťou príslušnej podstaty a trovy konania sú pohľadávkou proti príslušnej podstate; ak je oprávneným veriteľ zabezpečenej pohľadávky, výťažok sa vyplatí veriteľovi zabezpečenej pohľadávky do výšky jeho zabezpečenej pohľadávky, ako keby konkurz nebol vyhlásený.

Podľa ust. § 167 ods. 1 Exekučného poriadku na nehnuteľnosť zapísanú v katastri nehnuteľností sa

zriadi exekučné záložné právo zexekvovaním nehnuteľností zápisom zriadenia exekučného záložného práva do katastra nehnuteľností podľa osobitných predpisov. V katastri nehnuteľností sa zapíše, že nehnuteľnosť sa zexekvováva pre vymáhanú pohľadávku.

Podľa ust. § 167 ods. 2 Exekučného poriadku Exekučné záložné právo na nehnuteľnosť zapísanú v katastri nehnuteľností možno zriadiť len na návrh oprávneného.

Podľa ust. § 167 ods. 3 Exekučného poriadku exekútor poverený vykonaním exekúcie je povinný do siedmich dní od zastavenia exekúcie oznámiť príslušnému okresnému úradu zrušenie exekučného záložného práva.

Súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 8 ZKR mal za to, že exekučné záložné právo nie je pre účely zákona o konkurze a reštrukturalizácii zabezpečovacím právom, pretože podľa ust. § 48 ZKR sa začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania vyhlásením konkurzu zastavujú. Zastavenie exekučného konania zo zákona má teda bezprostredné právne dôsledky aj na v exekučnom konaní zriadené exekučné záložné právo, ktoré stráca po zastavení exekučného konania svoje zákonné opodstatnenie a v ďalšom sa nevykonáva. Keďže začatím konkurzného konania došlo k zastaveniu exekučného konania, na základe ktorého bolo zriadené exekučné záložné právo v prospech žalobcu. Zastavením exekučného konania zároveň došlo aj k zániku exekučného záložného práva. V čase podania prihlášok žalobcu do konkurzu pohľadávky žalobcu už teda nemohli byť zabezpečené týmto exekučným záložným právom.

Odvolací súd sa z rozhodnutím súdu prvého stupňa stotožnil, a doplnil že zastavením exekučného konania súčasne dochádza aj k zániku exekučného záložného práva. Zriadenie exekučného záložného práva k nehnuteľnosti je inštitútom exekučného konania, ktorým sa zabezpečuje právny nárok oprávneného a nie je možné ho používať mimo exekučného konania, nakoľko ide výlučne o procesný zabezpečovací inštitút. Vyhlásením konkurzu sa exekučné konanie zastavuje (nie prerušuje) a exekučné záložné právo, ktoré bolo zriadené pre účely exekučného konania sa zo zákona zrušuje a stráca svoj právny základ.

Dovolací súd dospel k záveru, že ako odvolací súd tak aj súd prvého stupňa vec posúdili správne, keď dospeli k záveru, že zastavením exekúcie v dôsledku vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu dochádza k zániku exekučného záložného práva.

Na nehnuteľnosť zapísanú v katastri nehnuteľností sa zriaďuje exekučné záložné právo zexekvovaním nehnuteľností zápisom zriadenia exekučného záložného práva do katastra nehnuteľností podľa osobitných predpisov. V katastri nehnuteľností sa zapíše, že nehnuteľnosť sa zexekvováva pre vymáhanú pohľadávku (§ 167 ods. 1 Exekučného poriadku).

Zriadenie exekučného záložného práva k nehnuteľnosti je inštitút exekučného konania, ktorým sa zabezpečuje peňažný nárok oprávneného. Tento inštitút nie je možné používať mimo exekučného konania a ide o procesný zabezpečovací inštitút. Nakoľko zastavenie exekúcie je jedným z osobitných dôvodov zániku exekučného záložného práva, vyhlásením konkurzu na majetok zanikajú účinky exekučného záložného práva a správca konkurznej podstaty nehnuteľnosť, na ktorú bolo zriadené exekučné záložné právo, speňaží. Věřiteľ potom, ako jeho pohľadávka nebola uspokojená v rámci exekučného konania, nestáva

sa oddeleným veriteľom v konkurznom konaní len na základe zriadenia exekučného záložného práva k nehnuteľnosti, lebo ide o procesný zabezpečovací inštitút, ktorý bol viazaný na exekúciu a jej zastavením zanikol. S týmto následkom počíta aj Exekučný poriadok, keď v ust. § 167 ods. 3 Exekučného poriadku ukladá súdnemu exekútorovi povinnosť do siedmich dní od zastavenia exekúcie oznámiť príslušnému okresnému úradu zrušenie exekučného záložného práva.

Keďže vyhlásením konkurzu sa exekučné konanie zastavuje, exekučné záložné právo, ktoré je zriadené pre účely exekučného konania, stráca svoj právny základ. Rovnaký právny záver prijal už Najvyšší súd

Slovenskej republiky aj vo viacerých svojich rozhodnutiach riešiacich obdobnú právnu problematiku (porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obo 125/2007 zo dňa 18. októbra 2008 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obo 61/2010 zo dňa 06. októbra 2010).

Vyhlásením konkurzu sa zo zákona exekučné konanie zastavuje a zrušuje exekučné záložné právo. Zriadené exekučné záložné právo na majetok patriaci do konkurzu nevytvára veriteľovi v konkurznom konaní postavenie zabezpečeného (oddeleného) veriteľa.

Dovolateľ argumentoval aj rozsudkom Najvyššieho súdu zo dňa 22. júla 2008, sp. zn. 1 Sžo 26/2008. K uvedenému rozsudku dovolací súd uvádza, že v ňom sa Najvyšší súd zaoberal otázkou poradia exekučného záložného práva v prípade, ak sa pre vymáhanú pohľadávku zriadilo zmluvné záložné právo skôr, pričom v prejednávanej veci je právnou otázkou skutočnosť, či vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu dochádza k zániku exekučného záložného práva, alebo nie. Nešlo teda o obdobnú právnu otázku a preto sú závery z uvedeného rozsudku v predmetnom konaní neaplikovateľné.

K námietke dovolateľa, ktorou poukázal na skutočnosť, že napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania je potrebné uviesť, že v zmysle § 9 ods. 2, 3 a 4 antidiskriminačného zákona sa každý môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodrzaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadosťučinenie. Ak by primerané zadosťučinenie nebolo dostačujúce, najmä ak nedodrzaním zásady rovnakého zaobchádzania bola značným spôsobom znížená dôstojnosť, spoločenská vážnosť alebo spoločenské uplatnenie poškodenej osoby, môže sa domáhať aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a všetky okolnosti, za ktorých došlo k jej vzniku. Právo na náhradu škody alebo právo na inú náhradu podľa osobitných predpisov nie je týmto zákonom dotknuté.

V predmetnom konaní sa žalobca vo veci samej žiadneho z uvedených nárokov nedomáha, všeobecne len konštatuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania bez toho aby sa domáhal priznania niektorej zo zákonom uvádzaných náhrad. Výriešenie dovolateľom nastolenej otázky nepredstavuje predbežnú otázku, s ktorou by sa súdy pred rozhodnutím vo veci samej museli vysporiadať a s predmetom sporu (určenie že pohľadávky žalobcu sú pohľadávkami zabezpečenými exekučným záložným právom) priamo vecne nesúvisí. Z uvedeného dôvodu preto dovolací súd námietku žalobcu týkajúcu sa porušenia zásady rovnakého zaobchádzania považoval za nedôvodnú.

Čo sa týka námietok dovolateľa, ktorými poukazoval na nepreskúmateľnosť rozhodnutí súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, tak dovolací súd je toho názoru, že súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody pre ktoré žalobu zamietol. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu.

Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad. Právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci „(Ruiz Torija v. Španielsko, rozsudok z roku 1994)“.

Rozhodnutia oboch súdov v ich odôvodneniach obsahujú náležitosti, ktoré vyžaduje ust. § 157 ods. 2 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 1 O. s. p.) v zmysle uvedených dôvodov dovolanie žalobcu s odkazom na ustanovenie § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa ust. § 234b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko si ich neuplatnil a ani mu žiadne nevznikli.

Toto uznesenie bolo prijaté dovolacím senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky hlasovaním a to pomerom 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.